

درس چهارم: «با بهاری که می‌رسد از راه»

واژگان

۱- رابطه‌ی واژگانی گروه کلمات زیر را بنویسید.

۱- حسرت و آه:	۲- فراز و فرود:	۳- وابستگی و استقلال:
۴- راز و رمز:	۵- زلال و گل آلود:	۶- تأمل و تفکر:

۲- به آخر هر یک از کلمات زیر «ی» اضافه شده است ولی معنی تولید شده در همه‌ی کلمات یکسان نیست. با دقت در ساختمان هر کلمه معنی «ی» را بنویسید.

۱- آموختنی:	۲- شکوفایی:	۳- زیبایی:
۴- بهاری:	۵- دلسردی:	۶- هنری:

۳- اجزای سازنده‌ی کدام کلمات زیر مثل هم است؟
«امیدوار، گفتار، کردار، آفریدگار، سرشار، رفتار»

دانش‌های زبانی

۱- هر یک از بیت‌های زیر از چند جمله ساخته شده‌اند؟ نهاد جمله‌ها را مشخص کنید.

الف) روشن و گرم و زندگی پرداز	آسمان مثل یک تبسم شد
ب) بر درختی، شکوفه‌ای خندید	در کتابی بهار، معنا شد
پ) بهتر از هر چه هست در دنیا	با خدا راز گفتنت امروز

۲- در کدام جملات، فعل حالتی را نشان می‌دهد؟

الف) زندگی بر تو می‌زند لبخند	ب) مثل یک چشمه‌سار جاری شو.
پ) با بهاری که می‌رسد از راه	ت) دوست خوب کیمیاست.
ث) مثل یک شاخه گل جوانه بزن.	
ج) جلوه‌های گوناگون نوجوانی هیچ‌کدام بیهوده نیستند.	

دانش‌های ادبی

۱- در مورد آرایه‌های ادبی به کار رفته در هر جمله یا بیت توضیح دهید.

الف) دوست خوب کیمیاست.

ب) جویبار با صفا و زلال و گوارای زندگی را گل‌آلود نسازیم. و

پ) بر درختی، شکوفه‌ای خندید در کتابی، بهار، معنا شد. و

ت) مثل یک شاخه گل جوان بزن. و

- ث) کتاب پر راز و رمز آفرینش و شگفتی‌های طبیعت، سرشار از درس و اندرزهاست
- ۲- مجموعه‌ای از کلماتی که باهم نسبتی دارند و کنار هم می‌آیند آرایه‌ی ادبی یا را می‌سازند.
- ۳- با توجه به نوع قافیه‌بندی شعر «با بهاری که می‌رسد از راه» قالب شعر را مشخص کنید.

املا و نگارش

- ۱- یکی از راه‌های تقویت املا، پرورش مهارت خوب است.
- ۲- در نوشته می‌توان از مترادف و بهره گرفت.
- ۳- خوب است در نوشته‌های خود به واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی و کاربرد آن توجه داشته باشید. اگر در نوشته‌ی خود بخواهید معادل فارسی و مصوب کلمات زیر را به کار ببرید چه خواهید نوشت؟

۱- آدرس:	۲- اتوبان:	۳- اتوماتیک:	۴- اسپری:
۵- بوکس:	۶- پاراگراف:	۷- پرینتر:	۸- تئوری:
۹- ترمینال:	۱۰- فاکس:	۱۱- کاپ:	۱۲- کامپیوتر:
۱۳- کد:	۱۴- لیست:	۱۵- موکت:	۱۶- هلی کوپتر:

- ۴- کدام واژه‌ی داخل کمانک را برای تکمیل جمله انتخاب می‌کنید؟
- الف) باید نیروی جوانی را با و تفکر و همراه کنیم.
- (تعامل، بصیرت - تأمل، بسیرت - تعامل، بسیرت - تأمل، بصیرت)
- ب) بزرگ‌ترها معمولاً با و آه از جوانی یاد می‌کنند.
- (حسرت - حصرت - هصرت - هسرت)
- پ) زیبایی دوره‌ی نوجوانی را با زشت و تاریک نکنیم.
- (کم‌حوصله‌گی، کم‌حوصلگی)

درک مطلب و اعلام

- ۱- منظور شاعر از «کتاب» در مصراع «در کتابی، بهار معنا شد» چیست؟
- ۲- مفهوم بیت زیر را توضیح دهید.
- «با نسیمی که زندگی در اوست باز چشم جوانه‌ای وا شد»
- ۳- آثار مربوط به محمدجواد محبت را از فهرست آثار زیر مشخص کنید.
- «از آسمان سبز، کوچه باغ آسمان، در کوچه‌ی آفتاب، با بال این پرنده سفر کن، هوای گل سرخ، دری به خانه‌ی خورشید، رگبار کلمات، گل و نوروز»